

"Міне, біз қандай шеберлерміз"

ойын диагностикасы

"Міне, біз қандай шеберлерміз"

ойын диагностикасы

Сіздің балаңыз 4 жасқа толды, демек, нәрестеге оның ақыл-ойын дамытуға уақтылы көмектесуге тамаша мүмкіндік пайда болды. Оның психикалық процестерінің қалыптасу дәрежесі нормаға сәйкес келетіндігін, білімнің әртүрлі салаларындағы әлеуетті мүмкіндіктерді тексеріп, қайсысында жақсы жұмыс істейтінін және қайсысы қосымша назар аударуды қажет ететінін анықтайтын уақыт келді.

Өкінішке орай, ересектердің көпшілігі дәл осы жастағы мүмкіндіктерді, балалардың жаңа ақпаратқа деген қажеттіліктерін бағаламайды, алда әлі көп уақыт бар және баламен ерте айналысу керек деп санайды. Оқуға белсенді дайындық мектепке түсуден бір жыл бұрын ғана басталады. Нәтижесінде дамудың тоқтауы орын алады, баланың танымдық белсенділігі жоғалады, ал кейінгі экспресс – сабақтар шамадан тыс жүктеме мен шамадан тыс жұмыс істеуге әкеледі, бұл болашақта оқуға теріс көзқарас тудырады.

Диагностиканың көмегімен сіз балаңыздың даму деңгейін оңай анықтай аласыз, ең бастысы, сіз балаңыздың дамуы бойынша атқарылған жұмыстарды қорытындылай аласыз және оны сабақтың келесі, тереңірек кезеңіне дайындай аласыз.

4 жасында бала білуі керек:

Назар аударыңыз.

- * Ересектердің қозғалысын белгілі бір ретпен қайталаңыз: қолдарыңызды шапалақтаңыз, қолдарыңызды жоғары көтеріңіз, қолдарыңызды екі жаққа, қолдарыңызды төмен түсіріңіз.

- * Қар сияқты белгілі бір сөзді естігенде ғана қол шапалақтау. (Сөздерді айтыңыз: үй, найзағай, қар, кітап, шыныаяқ, телефон, қар, раушан, қар ұшқыны, мұздақ, адам, қар, терезе, ваза, түймедақ, орындық).

- * Ұсынылған үлгі бойынша конструктордан қарапайым ғимараттарды бүктеңіз.

- * Екі ойыншықтың ұқсастығы мен айырмашылығының белгілерін табыңыз.

- * Суреттердегі ұқсастықтар мен айырмашылықтарды өз бетінше атаңыз.

- * Көмексіз бірдей заттарды табыңыз.

- * 2-3 немесе 4 бөлікке кесілген суретті немесе картаны бүктеңіз.

- * Тапсырмаларды 5-7 минут бойы алаңдамай орындаңыз.

- * Көру аймағында 4-5 затты ұстаңыз. Ойлау.

- * Ересек адамның көмегінсіз жеті сақиналы пирамиданы дұрыс ретпен жинаңыз; тостағандарды бір-біріне салу арқылы бүктеңіз.

- * Қажетті тесіктерге кірістірулерді өзіңіз таңдаңыз.

- * Заттардың әр тобын Жалпылама сөз деп атаңыз: 1) ит, мысық, сиыр, жылқы, ешкі; 2) тиін, қоян, аю, қасқыр, түлкі; 3) раушан, түймедақ, қоңырау, жүгері гүлі; 4) үстел, орындық, төсек, шкаф, орындық.

- * Әр топтан артық затты тауып, өз таңдауыңызды дұрыс түсіндіріңіз.

- * Әр затқа жұп табыңыз.

- * Сұрақтарға жауап беру: "иттің қанша табаны бар? Ал тауықтың қанша бөлігі бар? Сағат көрсеткілері не үшін қажет? Есік тұтқасы не үшін қажет? Үйлердегі терезелер не үшін қажет? Шайдың тәтті болуы үшін не істеу керек?"

- * Қарама-қарсы сөздерді таңдаңыз: күндіз ашық, түнде шырша (қараңғы); қыста

суық, жазда шырша (жылы); мақта жүні жеңіл, ал тас шырша (ауыр); кірпіш қатты, ал жастық шырша (жұмсақ); ағаш биік, ал дiңгек шырша (төмен); өзен кең, ал ағын... (тар); піл үлкен, ал тышқан... (кішкентай).

* Қарапайым логикалық есептерді шешу.

* Суретте абсурдтар бейнеленген 3-4 сәйкессіздіктерді табыңыз. Ненің дұрыс емес екенін, неге олай емес екенін және шын мәнінде қалай болу керектігін түсіндіріңіз.

Жад.

* Ересектер үшін бірнеше буынды ретімен қайталаңыз: ма-та-са; ки-ле-ти-ди; па-са-ни-ки.

* Үш-төрт командадан тұратын тапсырманы дәл орындаңыз: ас үйге барыңыз, орындыққа отырыңыз, шыныаяқ алыңыз, оны бөлмеге әкеліңіз.

* Бір әрекетте қай заттың жоғалып кеткенін анықтаңыз. Мұны істеу үшін сіз баланың алдына бес затты қойып, әрқайсысын атай аласыз, содан кейін одан бұрылуын сұраңыз, сол кезде олардың біреуін жасырыңыз; нәресте қай заттың жоғалып кеткенін анықтауы керек.

* Ересектерге төрт-бес сөзден кейін қайталаңыз: үстел, үй, мысық, дiңгек, ваза.

* Сандарды белгілі бір ретпен есту арқылы қайталаңыз: үш-жеті-бес; бір – төрт – екі – алты.

* Ересек адамның көмегінсіз 4-5 затты есте сақтаңыз және атаңыз.

* Бірнеше питомниктерді, өлеңдерді, жұмбақтарды жатқа айту.

* Естіген ертегінің мазмұнын қайталаңыз.

* Сюжеттік суреттің мазмұнын есте сақтаңыз.

* Жақында болған оқиғаларды, сондай-ақ өміріңіздегі жарқын оқиғаларды есте сақтаңыз.

Ұсақ моторика.

* Кішкентай шыңдарды іске қосыңыз.

* Бір саусақты бөлек көрсетіңіз (индекс), содан кейін екі (Индекс және ортаңғы).

• Қолдарыңызбен "фонарьлар" жасаңыз.

* Үлкен түймелерді, моншақтарды жіпке байлаңыз.

* Қалың арқанға немесе сымға түйін байлаңыз.

• Түймелерді, ілгектерді, найзағайларды бекітіңіз.

* Әр саусақты бас бармақпен кезекпен байланыстыра отырып, ауада сақиналарды көрсетіңіз.

* Қарындашты қағаздан шығармай, сызықтарды нүктелер бойынша дәл сызыңыз.

* Фигураларды сызбалардың контурынан шықпай, түзу сызықтармен көлеңкелеңіз.

* Суреттерді контурдан шықпай Мұқият бояңыз.

* Жолдың ортасынан оның шетінен шықпай түзу сызықтар сызыңыз.

* Қажетті өлшемдегі тік, көлденең және көлбеу сызықтарды сызыңыз.

Математика негіздері.

* Бөлмеде бір-бірден және көп заттарды көрсетіңіз.

* Пішіні шеңбер, шаршы, үшбұрыш, тіктөртбұрыш, сопақ тәрізді заттарды көрсетіңіз.

• Оң және сол қолды көрсету.

* Оның оң жағында және сол жағында орналасқан заттарды көрсету.

* Оның жоғарғы және төменгі жағында не бар екенін көрсету.

- * Қоршаған ортада көптеген заттар мен бір затты табыңыз.
- * Қабаттастыру әдістері мен қосымшаларын қолдана отырып, элементтер тобын салыстыру; қай элементтердің үлкен (аз), қайсысы бірдей екенін сөзбен түсіндіріңіз.
- * Екі, үш затты шамасы (ұзындығы, ені, биіктігі) бойынша салыстыру; қай заттың үлкенірек (кішірек), ұзағырақ (қысқа), кеңірек (тар), жоғары (төмен) екенін сөзбен түсіндіріңіз.
- * Квадратты, шеңберді, үшбұрышты, тіктөртбұрышты, сопақты тану және атау.
- * Сөздерді түсіну: жоғарғы, төменгі, сол, сол, оң, оң.

Сөйлеуді дамыту.

- * Ит қалай үреді, мысық мияулайды, сиыр мылжындайды, Өтеш қарғыс айтады, тышқан сықырлайды, шошқа хылдайды және т. б.
- Бұл жануарлар не істей алады (балық жүзеді, құс ұшады, жылан жорғалайды, қоян секіреді, адам жүреді).
- * Тақырыпты, сюжеттік суретті немесе ойыншықты қарастырғаннан кейін, осы ойыншық туралы үш-төрт сөйлемнен тұратын қарапайым сипаттамалық әңгіме жасаңыз.
- * Дауысты және дауыссыз дыбыстардан басқа барлық дауысты және дауыссыз дыбыстарды айту.
- * Сөздерді жынысына, санына, жағдайына сәйкестендіру.
- * Жалпылама сөздерді түсіну: жиһаз, көлік, ойыншықтар, ыдыс-аяқ, аяқ киім, Киім.
- * Предлогтары бар зат есімдерді дұрыс қолдану: жылы, қосулы, астында, үшін.
- * Біртекті мүшелермен сөйлемдерді қолданыңыз.
- * Қарапайым сұрақтарға жауап беру. Қоршаған әлем.
- * Сіздің атыңыз бен фамилияңызды атаңыз; анамның, әкемнің, әжемнің, атамның есімдері.
- * Оның қанша жаста екенін айту.
- * Өзі тұратын қаланы атаңыз; оның үйі
- * Қардың қай уақытта болатынын айтыңыз, гүлдер өседі, көбелектер ұшады, қар адамдарын мүсіндейді, қар ериді, ағаштарда сары және фасальды жапырақтар пайда болады.
- * 2-3 ағашты, бірнеше гүлді шөптесін өсімдіктерді атаңыз
- * Үйдің сыртқы түрінің айрықша ерекшеліктерін атаңыз— олардың және жабайы табиғаттың және олардың күшіктерінің.
- * Кәдімгі тұрмыстық заттарды, олардың шамаларын, түсі мен формаларын/, мақсатын, заттардың маңызды бөлшектері мен бөліктерін ажыратыңыз және атаңыз.
- * Ауа-райы құбылыстарын ажыратыңыз және атаңыз.
- * Бірнеше мамандықты атаңыз.
- * Көкөністер мен жемістердің 2-3 түрінің дәмін ажыратыңыз.